

10 često postavljanih pitanja o polasku u školu

1. Mora li dijete prije upisa u prvi razred znati čitati i pisati?

Naravno da NE. Za učenje čitanja i pisanja ima vremena u toku školske godine, vrijeme koje biste htjeli posvetiti učenju čitanja i pisanja možete upotrijebiti igrama za razvoj motorike prstiju, koncentracije, pamćenja, razumijevanja i sl. S druge strane, mnoga će djeca spontano započeti procese čitanja i pisanja prije škole, bilo bi pogrešno u takvim slučajevima uskraćivati im to poučavanje.

2. Ako dijete već zna čitati i pisati, hoće li mu to odmoći u prvim danima škole?

Djetetu to neće stvarati poteškoće. U razredu se primjenjuje tzv. individualizirani pristup, učitelj/učiteljica djeci koja su već savladala gradivo omogućuje rad na drugim, složenijim sadržajima.

3. Što znači «spremnost za školu» i koje vještine dijete treba savladati prije polaska u školu?

Uobičajeno je govoriti da je spremnost za školu pitanje razvoja intelekta i percepcije, no očito je da ona uključuje i ostale čimbenike kao što su pažnja, živahnost i sposobnost da se izdrži rad u školi. S druge strane, za uspjeh u školi jako je bitna i emocionalna i socijalna zrelost koja varira od djeteta do djeteta. Zbog toga se provodi psihologijsko ispitivanje koje nam daje detaljnije podatke o svakom djetetu.

Izuzetno je dobro da dijete razvije svoju samostalnost u korištenju toaleta, da se zna samostalno svući i obući, brinuti se o svojim stvarima, da zna jesti bez pomoći, da se zna pravilno ponašati u skupini vršnjaka i prema starijima. Nastojite da dijete upamti svoje ime i prezime, broj telefona i imena roditelja.

4. Kako kod djeteta razviti pravilan pristup školi?

Dijete poput spužvice upija sve vaše rečenice, a još više vaše radnje. Ne plašite ga školom, radije se pred njim s veseljem prisjetite svog boravka u školi, govorite o tome kako imate povjerenja u njega, kako će on uz trud savladati gradivo, napravite male rituale od kupovine prvih stvari za školu, posebno obilježite prvi dan škole... Kad krene školska godina, uključite se u školske aktivnosti koje su namijenjene roditeljima, svaki dan odvojite vrijeme u kojem ćete se posvetiti svom školarcu, iskazujte zainteresiranost, pohvalite svaki uspjeh vašeg malog đaka.

5. Primjećujem da se moje dijete boji škole.

Najvjerojatnije se radi o strahu od odvajanja. Mnoga se djeca prvih dana ili tjedana mogu osjećati tjeskobno, jer se susreću s mnogo novih stvari odjednom. Razgovarajte s njime, dokučite što ga najviše plaši – neka se boje da ih nitko neće dočekati kod kuće, druge je strah glasne djece i sl. Pomognite djetetu tako što ćete mu reći da ste se i vi bojali kao mali, i da ste taj strah prevladali i s vremenom jako zavoljeli školu. Isto tako nemojte mu s početkom školske

godine natovariti puno novih obaveza (npr. nove vanškolske aktivnosti, nove obaveze vezane uz kućanstvo i sl.) – dopustite mu da se navikne na novi raspored.

6. Moje dijete nije naviklo samo stjecati prijatelje, nije išlo u vrtić i nema iskustvo «života u grupi».

Povedite dijete u park ili na druženje s djecom iz susjedstva (pozovite nekoliko njegovih vršnjaka na druženje), pokažite mu kako se upoznajemo, kako se uključujemo u igru i sl. Zajedno se igrajte društvenih igara u kojima uvijek netko izgubi (npr. Čovječje ne ljuti se i sl.) – na taj način dijete uči kako prebroditi prve poraze, ali uči i surađivanju u igri. Isto tako vrlo je važno naučiti dijeliti i poštivati tuđe stvari.

7. Moje je dijete razigrano i nema osjećaj reda.

Roditelj može pomoći djetetu razviti osjećaj odgovornosti tako da ga zamoli da svoje stvari uvijek stavi na određeno mjesto. Počnite s jednom ili dvije – npr. cipele i jaknu. Nakon što ga pohvalite svaki put kad to napravi dobro i vi vidite da je taj dio «usvojio», možete nadodati nove zadatke. Nauči li kod kuće da sve ima svoje mjesto, lakše će mu biti u školi u kojoj se očekuje da izvršava radne zadatke. Važno je da dijete već u toku neposredne pripreme za polazak u školu dobije u svom domu vrijeme i prostor za neometan rad. Dovoljno je osloboditi jednu policu za školske knjige i pribor i osloboditi kuhinjski stol u jednom periodu dana, te omogućiti djetetu da radi u relativnom miru. Važno je da to bude uvijek isto mjesto, da ga dijete doživi kao svoj prostor za rad i sl. Za početak je dovoljno da dijete na tom mjestu rješava manje zadatke u razdoblju od 5 min., a zatim da pomalo vrijeme produžimo do 30 min neposredno pred polazak u školu.

Neka djeca ne žele sjediti nenavikla na takav način rada – djetetu ponudite zanimljive igre i aktivnosti koje se igraju za stolom i pridružite mu se u igri.

8. Moje se dijete uvijek rasplače kad doživi neuspjeh.

U našim školama, nažalost, još uvijek vlada natjecateljski stil poučavanja. Dobro je na vrijeme upoznati dijete s činjenicom da će ga u školi ocjenjivati i uspoređivati s drugom djecom. Posebno treba naglasiti da njegova uspješnost u školi neće utjecati na našu ljubav prema njemu. Ali, isto tako mu pokažite da vježbanjem neke aktivnosti može napredovati u njoj i postati sve bolje, da je vrijedno truditi se. Društvene igre, kompjutorske igrice i sl. izuzetno su dobre aktivnosti, ali i tjelesne aktivnosti i sport.

9. Što ako nakon škole nema nikoga kod kuće?

Ostanak djeteta samog kod kuće zajednički je problem djeteta i roditelja. Potrebno je dobro procijeniti da li je vaše dijete spremno na to i dobro razmisliti o svim drugim mogućnostima brige za dijete dok nije u školi. Svako dijete je individua i teško je reći kad je prava dob za samostalni ostanak kod kuće i ako procijenite da je vaše dijete sposobno ostati samo (pa makar i kraće vrijeme) potrebno je: o tome porazgovarati s djetetom i saznati njegovo mišljenje o tome, učiniti sve što možemo za njegovu fizičku sigurnost, smisliti način komunikacije s djetetom dok je samo (telefon i sl.), planirati zajedno s djetetom što će raditi dok bude samo... Najvažnije je ne pretjerati i ne zloupotrijebiti spremnost djeteta da bude samo –je li stvarno ta

solucija nužna? Jeste li razmislili o produženim boravcima u školi, postoji li susjeda koja je spremna uz malu naknadu «pričuvati» školarca i sl.?

10. Dijete ne izgovara sve glasove točno, može li mu to predstavljati problem u školi?

Najmanje godinu dana pred polazak u školu, trebalo bi obratiti pozornost na djetetov izgovor glasova i u slučaju da postoje teškoće uputiti se logopedu. Svako odstupanje u govornom i jezičnom razvoju ozbiljan je znak da bi dijete moglo imati teškoće u usvajanju čitanja i pisanja.